

Rozwój współpracy międzynarodowej w zakresie rozpowszechniania informacji o zasadach bezpiecznej i zdrowej pracy

**Barbara Szczepanowska
CIOP-PIB**

**III Ogólnopolska Konferencja Naukowa : „Zarządzanie Informacją w Nauce”
Katowice, 15-16. 12. 2010, PTIN**

Współpraca międzynarodowa, pozyskiwanie informacji o osiągnięciach innych umożliwia m.in.

- Ożywienie wymiany gospodarczej
- Rozwijanie aktywnej współpracy, wspierającej wzrost konkurencyjności oraz poprawę kondycji firm
- Wzmacnianie potencjału firm poprzez nawiązywanie kontaktów gospodarczych, udział w szkoleniach i warsztatach, wymianę doświadczeń związanych z prowadzeniem biznesu
- Rozwijanie przedsiębiorczości w firmach
- Rozwój innowacyjności

ale BHP !

Społeczeństwo informacyjne

- Nieodłączną cechą postępu - współpraca międzynarodowa
- Podstawą działań - szeroki dostęp do informacji na temat prac teoretycznych i stosowanych rozwiązań praktycznych na poziomie lokalnym, regionalnym, światowym
  - **nie wyważać otwartych drzwi !**
- Coraz liczniejsze instytucje uczestniczą we współpracy międzynarodowej w zakresie tworzenia, gromadzenia i rozpowszechniania najnowszych i wiarygodnych informacji

Społeczeństwo oparte na wiedzy

Wiedza – podstawą wszelkiego rozwoju

- Rozwój poszczególnych firm, całej gospodarki kraju, a także kultury i sztuki musi opierać się o **pracę zdrowych i zadowolonych pracowników**
- Zapewnienie bezpieczeństwa człowieka w procesie pracy jest niemożliwe bez gruntownej wiedzy, teoretycznej i praktycznej, nt. najnowszych rozwiązań w tej dziedzinie
- Działania zmierzające do systematycznego podnoszenia poziomu warunków pracy wymagają dostępu do wiarygodnych krajowych i zagranicznych informacji

Przecież:

...” **zdrowie** jest to stan dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i socjalnego, a nie tylko brak choroby lub niesprawności”

- **Konstytucja Światowej Organizacji Zdrowia**

„ Coraz większego znaczenia nabiera obecnie kształtowanie klimatu psychofizycznego w pracy, możliwość udziału w planowaniu jej zadań, otrzymywane wsparcie – to wszystko, co składa się na piękne, staropolskie pojęcie **dobrostanu** ”

- **Bezpieczeństwo i higiena pracy. Red. nauk. Koradecka Danuta. Warszawa: CIOP-PIB, 2008**

BHP - historia

- Wypadki przy pracy – od początku rozwoju cywilizacji
- Wytwarzana energia nie była zbyt duża – wykorzystanie siły mięśni człowieka lub zwierzęcia, wiatru lub wody
- Cena ludzkiego życia nie była wysoka

- XIX wiek – przełom. Maszyny parowe, zaawansowana technika, wielu pracowników na małej powierzchni, nowe zmieniające się technologie, nieznane zagrożenia

- Pierwsza reakcja – władze państwowe krajów uprzemysłowionych (= pierwsze formy nadzoru państwa nad BHP)

BHP – historia

- Początki - ochrona pracy dzieci i kobiet:
  - 1833 r. Anglia, powołanie inspekcji fabrycznej
  - 1840 Francja
  - 1853 Prusy,   potem inne kraje
- Do zadań inspekcji dołączono zagadnienia techniczne związane z poprawą stanu BHP
- Pracodawcy
  - początkowo – przeciwni!   (np. ok. 1840 r. - stow. przemysłowców (National Safety of Factory Occupiers), celem - zwalczanie ustawodawstwa państwowego z zakresu BHP
  - zmiana nastawienia – trwała ok. 30 lat

BHP - historia

- Połowa XIX w. - gwałtowny rozwój przemysłu, nowe urządzenia, wiele wypadków, straty w przemyśle
- Kształtowanie pojęcia odpowiedzialności cywilnej
  - 1840 r. Anglia – wprowadzenie obowiązku pracodawcy zwrotu kosztów leczenia i zapewnienia renty okaleczonym w wypadkach przy pracy
- Opinia pracodawców :
  - jedna grupa – wypadki są zrzędzeniem losu i obroną są ubezpieczenia od wypadków;
  - inni – ubezpieczenia są środkiem do walki ze skutkami wypadków + próby walki z przyczynami wypadków. Powstają stowarzyszenia przemysłowców do walki z przyczynami wypadków (pierwsze – Francja, druga poł. XIX w.)
- Potrzeba nadzoru nad bezpieczeństwem urządzeń (stowarzyszenia), wypłaty odszkodowań dla ofiar wypadków (towarzystwa ubezpieczeniowe) – początkowo dwie osobne drogi rozwoju, potem współpraca

Więcej informacji: www.ciop.pl/395.html

- Szeroka literatura z dziedziny bezpieczeństwa i ochrony zdrowia człowieka w środowisku pracy:
  - **Biblioteka Centralnego Instytutu Ochrony Pracy - Państwowego Instytutu Badawczego (CIOP-PIB)**
- Interdyscyplinarny charakter tematyki sprawia, że zasoby biblioteki reprezentują niemal wszystkie dziedziny nauki, zarówno biologiczne, społeczne jak i techniczne, a także obszerne zbiory o charakterze uniwersalnym - słowniki, encyklopedie, leksykony i poradniki.
  - ponad 26.500 wyd. zwartych, 4.600 prac nauk. – bad., ok. 180 czasop. polskich, 86 czasop. zagr. , dok. elektr., zbiory archiwalne z lat 20-tych do 70-tych ubiegłego wieku
  - katalog elektroniczny w systemie ALEPH, 7 baz danych + dostęp do baz prenumerowanych

Warto poznać wydawnictwa CIOP-PIB, m.in.

- **Bezpieczeństwo i higiena pracy. Red. nauk. Koradecka Danuta. Warszawa: CIOP-PIB, 2008, 782 s.**
- **Handbook of Occupational Safety and Health. Ed. Danuta Koradecka. Boca Raton: CRC Press Taylor & Francis Group, 2010, 634 s.**
- **Ryzyko zawodowe. Metodyczne postawy oceny. Red. Zawieska Wiktor M. Warszawa: CIOP-PIB, 2007, 547 s.**

Więcej informacji o wydawnictwach CIOP-PIB:
www.ciop.pl/9781.html

Współpraca międzynarodowa w zakresie BHP

- Początki – podobne jak w rozwoju dziedziny bezpieczeństwa pracy
- Początkowo – firmy małe, rodzinne, konkurencja, tajemnica produkcji
- Rozwijają się, podlegając ciągłym zmianom ilościowym i jakościowym
- XIX w. – coraz większe przedsiębiorstwa, coraz więcej wypadków
- Potrzeba wiedzy – „**jak inni to rozwiązują**”
- XX w. – rozwój ogromnych międzynarodowych gigantów – te same zasady w filiach w różnych krajach, te same metody ochrony przed wypadkami
- Powstawanie międzynarodowych stowarzyszeń, towarzystw, organizacji, związków zawodowych, inspekcji pracy
- Rozwój kształcenia i szkolenia pracowników, pracodawców, powstawanie studiów, firm szkoleniowych
- Rozwój badań naukowych

Współpraca międzynarodowa w zakresie informacji o BHP

- Wszystkie wymienione placówki potrzebują:
  - informacji różnego typu
  - literatury krajowej i zagranicznej,
  - konkretnych danych, statystyk, planów
  - a także - okazji do spotkań, poznania innych osób z danej dziedziny

co i jak robią inni.....

- Współpraca międzynarodowa umożliwia wymianę poglądów i doświadczeń, pozyskanie najnowszych profesjonalnych informacji o zastosowanych i planowanych rozwiązaniach, o stosowanych metodach badań itp.

Spotkanie 11 sieci - Światowy Kongres i Targi Środków Ochrony Osobistej oraz Bezpieczeństwa i Higieny Pracy „A + A” (18-21 września 2007, Düsseldorf)

- **ILO-CIS Centre Network** – International Occupational Safety and Health Centre (CIS) of the International Labour Organization (ILO)
- **EU-OSHA Focal Point Network** – of the European Agency for Occupational Safety and Health
- **ENETOSH** – European Network Education and Training in Occupational Safety and Health
- **ENSHPO**- European Network of Safety and Health Professional Organizations
- European Forum of Insurances against Accidents at Work and Occupational Diseases
- **EUROSHNET**- Network for European OSH Experts (Involved in Standardisation, Testing and Certification)
- **INSHPO** – International Network of Safety and Health Protection Organizations
- **ENWHP** - The European Network for Workplace Health Promotion
- **IALI** – International Association of Labour Inspection
- Network of WHO/Collaborating Centres in Occupational Health, World Health Organization
- **ISSA/Prevention Commission** – International Social Security Association: Special Commission on Prevention + its 11 International Sections

Z tematyką bezpieczeństwa pracy związane są także inne sieci:

- **Baltic Sea Network** on Occupational Health and Safety
- **PEROSH** (Partnership for European Research in Occupational Safety and Health)

Inne sieci – Spotkanie Centrów CIS, Pekin, sierpień 2010

- **Kraje Ameryki Łacińskiej** (ALASHNET, Instituto Laboral Andino, <http://www.cepis.ops-oms.org>)
- **Azja** (ASEAN-OSHnet <http://www.asean-oshnet.or.id>)
- **Azja** (AsiaOSH <http://www.ilo.org/public/english/region/asro/bangkok/asiaosh>)
- **Afryka francuskojęzyczna** (CRADAT <http://www.ilo.org/public/french/cradat/prestations.htm>)
- **Kraje karaibskie** (CARICOM - Caribbean Community <http://www.capricom.org>); OAS - Organization of American States (<http://www.oas.org/en/default.asp>)
- **Rosyjska sieć BHP** (<http://risot.safework.ru>)

Współpraca międzynarodowa

- Grupy instytucji współpracują w różnych formach, działają na poziomie regionalnym (kraje Bałtyckie), europejskim (Europejska Agencja...), światowym (sieć Centrów CIS)
- Zrzeszają różnego typu członków (instytucje, organizacje lub konkretne osoby), ale mają podobne cele
- Wszystkie te organizacje dążą do: zapewnienia w Europie i na świecie jak najlepszych warunków pracy, szerokiego promowania tematyki bezpieczeństwa i zdrowia w pracy, zapewnienia forum dla pozyskiwania i wymiany informacji i doświadczeń, rozwijania współpracy na poziomie europejskim i światowym.

CIOP-PIB współpracuje z wieloma zagranicznymi instytucjami w zakresie BHP, np. :

- International Labour Organization ILO
- European Agency for Safety and Health at Work (Bilbao)
- European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Dublin)
- European OSH Institutes w ramach grupy Sheffield (świat) oraz sieci PEROSH (Europa)
- European Technology Platform

CIOP-PIB w ramach współpracy międzynarodowej pełni rolę:

- Polskiego Krajowego Centrum CIS w ramach Światowej Sieci Centrów CIS (ILO CIS Centres Network)
- Polskiego Krajowego Punktu Centralnego Europejskiej Sieci Punktów Krajowych EU OSHA (Focal Point Network of the European Agency for Safety and Health at Work)

Sieć Centrów CIS

Najstarsza (1959 r.), największa (ponad 150 instytucji w ponad 110 krajach), ogóln światowa

Główną placówką – Międzynarodowe Centrum CIS przy Międzynarodowej Organizacji Pracy ILO

- **CIOP-PIB jest członkiem sieci od 1960 r., pełni rolę Polskiego Krajowego Centrum CIS**
- **Duże zróżnicowanie wielkości i możliwości działania Centrów CIS, szybki rozwój sieci**
- **Rolę centrów pełnią przeważnie instytuty naukowe, ministerstwa pracy, fundacje, inspekcja pracy, związki zawodowe, ostatnio - firmy, np. Kuwait Oil Company**
- **W ich imieniu zadania CIS realizują ośrodki informacji i/lub biblioteki, czasem – działy współpracy z zagranicą**

Międzynarodowe Centrum Informacji o Bezpieczeństwie i Higienie Pracy CIS i sieć centrów CIS

- Cel - gromadzenie, opracowywanie i upowszechnianie literatury i informacji na temat bezpieczeństwa i zdrowia w pracy;
- Realizacja celu: opracowywanie źródeł informacji - witryny internetowej, baz danych, wydawnictw; organizowanie szkoleń i konferencji, organizowanie sieci Centrów CIS, udział w pomocy technicznej ILO, wspierania prac ILO
- Jest zlokalizowane w Międzynarodowym Biurze Pracy w ramach działu BHP ILO (Programme „SafeWork”)
- **Co nowego?**
  - **Zmiany personalne**
  - **Nowa wersja witryny internetowej**
  - **Nowe rozwiązania w bazie danych CISDOC**
  - **Prace nad 5 elektronicznym wyd. Encyklopedii ILO**
  - **Nowe plany w zakresie sieci Centrów CIS**

Główna strona internetowa Międzynarodowego Centrum CIS (www.ilo.org/cis) - nowa

The screenshot shows the homepage of the International Occupational Safety and Health Information Centre (CIS). At the top, the ILO logo and tagline 'Promoting jobs, protecting people' are visible. A navigation menu includes 'About the ILO', 'Topics', 'Regions', 'Meetings and events', 'Programmes and projects', 'Publications', 'Labour standards', and 'Statistics and databases'. The main heading is 'Social Protection Programme on Safety and Health at Work and the Environment (SAFEWORK)'. A sidebar on the left lists categories like 'About us', 'ILO instruments on OSH', 'Areas of work', 'Projects', 'Events and training', and 'Information resources'. The central content area features the CIS logo and a description: 'CIS is the knowledge management arm of the ILO Programme on Safety and Health at Work and the Environment (SafeWork). Its goal is to ensure that workers and everyone concerned with their protection have access to the facts they need to prevent occupational injuries and diseases.' Below this, it states that CIS continuously monitors world literature on occupational safety and health (OSH) through its contacts with publishers and with about 150 focal points (CIS Centres) at the national and regional level around the world. It also mentions that CIS provides a basic reference service to its worldwide users by providing information on conferences and educational opportunities in the OSH field, as well as in maintaining directories of various kinds. Recently, it has also started a news dissemination service, informing readers of recent events of interest to the OSH community. A section titled 'CIS Centres' includes a link to a 'List of previous CIS centers meetings'. At the bottom, there is a section for 'The CIS Centres network' and a small image of a book titled 'Encyclopaedia of Occupational Health and Safety'.

Polskie Krajowe Centrum CIS

- **Jego rolę pełni Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy (CIOP-PIB) od 1960 r. (50-lecie w 2010 r.)**
- **Zadania Polskiego Krajowego Centrum CIS realizuje Ośrodek Informacji Naukowej i Dokumentacji CIOP- PIB przy współpracy specjalistów z Instytutu oraz grupy polskich instytucji związanych z BHP**

Zadania Polskiego Krajowego Centrum CIS

- Wspieranie prac polskich specjalistów BHP poprzez pozyskiwanie i rozpowszechnianie zagranicznych informacji i wydawnictw dzięki współpracy z siecią Centrów CIS
- Promowanie za granicą polskich wydawnictw i osiągnięć w dziedzinie bezpieczeństwa pracy, m.in. poprzez udział w tworzeniu międzynarodowych źródeł informacji, a także działalność informacyjną dla zagranicznych użytkowników
- Utrzymywanie i rozwój anglojęzycznej bazy polskiego piśmiennictwa OSH-BHP
- Utrzymywanie i rozwój witryny internetowej www.ciop.pl/1568.html
- Promocja w Polsce systemu informacji CIS jako wiarygodnego źródła informacji o światowych osiągnięciach w zakresie BHP
- Rozwój kontaktów i współpracy z siecią Centrów CIS

Więcej informacji o działalności sieci:

Międzynarodowe Centrum Informacji
o Bezpieczeństwie i Higienie Pracy CIS:

<http://www.ilo.org/cis>

Email: cis@ilo.org

Polskie Krajowe Centrum CIS:

<http://www.ciop.pl.1568.html>

Email: baszc@ciop.pl

Europejska Sieć Krajowych Punktów Centralnych EU OSHA (EU OSHA Focal Points Network)

- **Organizuje - Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy, Bilbao, Hiszpania (European Agency for Safety and Health at Work), sieć działa od 1994 r.**
- **Sieć obejmuje 37 krajów (w tym – 27 państw członkowskich), także Polskę (CIOP-PIB), buduje partnerstwo i aktywnie współpracuje ze wszystkimi stronami zaangażowanymi w problematykę bezpieczeństwa pracy**
- **Krajowe Punkty Centralne koordynują prace Krajowych Sieci Partnerów (instytucji współpracujących), działają także Centra Tematyczne**
- **Sieć zajmuje się m.in. gromadzeniem, analizą i upowszechnianiem informacji w zakresie bezpieczeństwa pracy, publikuje wydawnictwa, promuje kulturę bezpieczeństwa**

Europejska Sieć Krajowych Punktów Centralnych EU OSHA (EU OSHA Focal Points Network)

- **Organizuje co 2 lata kampanie informacyjne na wybrane tematy (2010-11 – „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dobrze dla Ciebie, dobrze dla firmy. Europ. Kampania Informacyjna na rzecz bezpieczeństwa eksploatacji maszyn, urządzeń i budynków”)**

Co nowego?

- **Witryna nowej kampanii**
- **Powstanie OSH Wikipedii (2011)**
- **Blog (2009-2010)**
- **Media społecznościowe (obecność Agencji na Facebooku, Twiterze)**
- **Europejskie Badanie Przedsiębiorstw (2009-2010)**

Główna strona internetowa Międzynarodowej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (wersja polska)

Witamy! — OSHA — Mozilla Firefox
Plik Edycja Widok Historia Zakładki Narzędzia Pomoc
http://osha.europa.eu/pl/front-page
Często odwiedzane Pierwsze kroki Aktualności
Witamy! — OSHA —
European Agency for Safety and Health at Work
Polaki
Jesteś w: Start

Pierwsza wizyta na naszych stronach?

Menu
O nas
Praktyczne rozwiązania
Europejskie Obserwatorium Ryzyka
Tematy
Grupy priorytetowe
Sektory
Kampanie
Serwis prasowy
Publikacja
Organizacja i strategia
Krajowe punkty centralne
Akty prawne
Statystyka
Blog
Nasze wydarzenia

EU-OSHA wkracza w blogosferę 2010-12-08

Agencja zaczęła prowadzić blog – jest to nowy sposób pozwalający na wymianę informacji o kwestiach związanych z bezpieczeństwem i zdrowiem w pracy z osobami obecnymi w sieci internetowej. W pierwszym wpisie na blogu dyrektor EU-OSHA Jukka Takala wyjaśnia, że Agencja planuje wykorzystać blog i inne środki społecznego przekazu jako bardziej bezpośrednie narzędzie komunikacji pozwalające zagwarantować, że praca Agencji odpowiada na zapotrzebowanie informacyjne społeczeństwa.

Kluczowa będzie rola użytkowników Internetu: **"Te narzędzia mogą stać się przydatne tylko dzięki Wam, więc mamy nadzieję, że będziecie z nich aktywnie korzystali"**

[Przejdź do bloga EU-OSHA](#)

Stres związany z pracą – jedno z największych wyzwań BHP w Europie 2010-12-08

Stres zajmuje drugie miejsce wśród najczęściej zgłaszanych problemów zdrowotnych związanych z pracą zawodową, a doświadcza go 22% pracowników z 27 państw członkowskich UE. Z badań wynika, że stres jest przyczyną 50-60 % wszystkich traconych dni roboczych. Pociąga to za sobą ogromne straty, zarówno pod względem ludzkiego cierpienia, jak i wyników ekonomicznych.

Zapraszamy do zapoznania się z nowym raportem opartym na statystykach międzynarodowych i krajowych, który dotyczy stresu związanego z pracą.

[Więcej o stresie w pracy](#)

Ocena ryzyka: wszystko, co musisz wiedzieć na ten temat! 2010-12-01

W zakresie działania Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy wchodzi identyfikacja, analiza i wymiana dobrych praktyk, wyników badań naukowych i danych statystycznych w celu promowania kultury zapobiegania zagrożeniom w pracy i sprawienia, aby miejsca pracy stały się bezpieczniejsze, zdrowsze i wydajniejsze. Czy znasz ostatnie wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia w pracy?

Zapoznaj się z najnowszymi materiałami na ten temat.

Szukaj
Google Custom Search
OSH Global Search
Indeks A-Z

Kampania na rzecz Bezpiecznych Miejsc Pracy
Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy
Dobro dla Ciebie
Dobro dla firmy

In Focus
Healthy Workplaces Film Award:
watch the trailer of the winner and the interview with the director!

Krajowy Punkt Centralny w Polsce

- Jego rolę pełni Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy (CIOP-PIB) od **2001 r.**
- Zadania Polskiego Krajowego Punktu Centralnego realizuje Ośrodek Informacji Naukowej i Dokumentacji CIOP- PIB przy współpracy ze specjalistami z Instytutu i i grupą polskich instytucji i przedsiębiorstw (Krajowej Sieci Partnerów)

Zadania Polskiego Krajowego Punktu Centralnego

- Koordynowanie prac Krajowej Sieci Partnerów
- Organizowanie polskiej edycji kampanii informacyjnej
- Organizowanie innych przedsięwzięć promujących bezpieczeństwo pracy
- Opiniowanie informacji, dokumentów i materiałów promocyjnych oraz dostarczanie informacji dot. bhp w Polsce
- Utrzymywanie i rozwój witryny internetowej <http://pl.osha.europa.eu>
- Współpraca z Europejską Agencją Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy i siecią Krajowych Punktów Centralnych

Więcej informacji o działalności sieci:

Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia
w Pracy:

<http://osha.europa.eu>

Email: information@osha.europa.eu

Polski Krajowy Punkt Centralny:

<http://pl.osha.europa.eu>

Email: focalpoint.pl@ciop.pl

Podsumowanie

W czasach globalizacji, rozwoju społeczeństw informacyjnych, opartych na zdobywaniu i przetwarzaniu wiedzy, międzynarodowa współpraca w każdej dziedzinie, w tym w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia w pracy jest warunkiem sine qua non

Wykorzystanie dostępnego już na całym świecie narzędzia jakim jest Internet, który jest ważnym narzędziem współpracy międzynarodowej, pozwala na upowszechnianie problematyki bezpieczeństwa i zdrowia w pracy w skali światowej

Ostatecznym celem pracy
pozostaje zawsze człowiek

Jan Paweł II,
encyklika „Laborem exercens”

Dziękuję za uwagę

Barbara Szczepanowska
Polskie Krajowe Centrum CIS
CIOP-PIB
baszc@ciop.pl

